

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 28 (2)

IZDAN 25. maja 1923.

PATENTNI SPIS BR. 873.

Wilhelm Rautenstrauch, trgovac, Trier, Nemačka.

Postupak za luženje koža sviju vrsta.

Prijava od 30. marta 1921.

Važi od 1. septembra 1922.

Pravo prvenstva od 9. maja 1919 (Nemačka).

Pošto je štavljenje životinjskih koža skopčano sa primanjem štavila od strane koža, bilo mehaničkim putem, bilo hemijskim sjedinjavanjem, to bi kod procesa štavljenja trebalo očekivati znatno povećavanje težine, koje bi težinu suve kože povećalo za težinu primljenog štavila. Kod uobičajenih postupaka međutim ne dobija se nikad veća težina, što se samo može objasniti gubitkom u glavnoj supstanci, koja nadoknađuje manje više povećavanje težine prouzrokovano primanjem štavila.

Gubitak u glavnoj supstanci biva prilikom pripremanja koža sviju vrsta za proces štavljenja i to poglavito prilikom olešivanja. Ovo biva ponajčešće tako zvanim znojenjem ili preradom sa krečnim mlekom ili sa natrijum-sulfidom. Znojenje prouzrokuje labavljenje korenja dlake usled truljenja, koje zahvata i razorava i belančevine što se nalaze u koži. To znači za randman dvogubi gubitak, jer pored razorenih belančevina nedostaju još i štavila koja su ove belančevine mogle vezati.

Krečna voda rastvara belančevinu i time oduzima koži tako zvanu intercelularnu supstancu. Rastvorena tela prelaze uskoro u truljenje, koje se prenosi na samu kožu, te se krečni ced mora s vremena na vreme prosuti i obnoviti.

Natrijum sulfid razorava dlaku i nagriza i kožnu supstancu.

Podrobna razmišljanja pokazala su da će tečnost za luženje izvlačiti samo dotle belančevine iz kože koje su u njoj rastvorene, dok se uspostavi ravnoteža između rastvora belančevine u cedu i onoga u koži. Treba se dakle postarati da se u cedu nagomila kožna supstanca i istovremeno sprečiti da ista prelazi u truljenje. Po mogućstvu se tečnost za luženje izabere tako, da ona sama sprečava truljenje. Telo koje ispunjava ovaj zahtev je jaka baritna voda. Krečnom cedu, koji sam po sebi nema dovoljnu baktericidnu moć, moralo bi se za tu svrhu dodavati neko podesno dezinfekciono sredstvo, kao na pr. kreozol. Da li će se posle upotrebe krečnog ceda docnije pokazati kakva šteta, nije još utvrđeno. Nagomilani baritni ced je isproban i pokazao se kao izvrstan.

Dugogodišnjim zapažanjem u jednoj srednjoj fabrici za štavljenje koža utvrđen je fakat, da u cedu, u kome je do izvesnog stepena nagomilana kožna supstanca i koji je zaštićen od truljenja, unesene kože ne gube više od kožne supstance. U najnovije vreme je zapaženo da obratno prazne kože primaju belančevinu, kad se ova u cedu nalazi u velikim količinama, i na taj se način kvalitet tih koža popravljja.

Nagomilavanje kožne supstance biva praktično na najjeftiniji način unošenjem tukalisanе kože, kožnih otpadaka, ušiju, njuške ili tome slično u sveže napravljeni ceđ. Može se upotrebiti i baritni ceđ, koji je po poznatom načinu služio tako dugo za luženje, dok nije nastupilo dovoljno nagomilavanje kožne supstance. Do sada stručnjaci koji su činili opite sa baritnim ceđem nisu sačekali ovu tačku, već su ceđ — kao što je to bilo uobičajeno — s vremena na vreme prosipali i napravili svež. Time se mogu objasniti

nezadovoljavajući rezultati, koji su do sada postizavani sa baritnim ceđem.

Patentni zahtevi.

1. Postupak za luženje koža sviju vrsta, naznačen time, što se u ceđu nagomilavaju kožne supstance ili slična tela koja sadrže belančevinu.

2. Postupak prema zahtevu 1, naznačen time, što kad se ima ceđ, koji nema dovoljnu baktericidnu moć dodaje se podesno dezinfekciono sredstvo.

PATENTNI SPIS BR. 873.

Wilhelm Rautenstrauch, trgovac, Trier, Nemačka.

Postupak za luženje koža sviju vrsta.

Važi od 1. septembra 1932.

Prijava od 30. marta 1931.

Pravo prvinstva od 9. maja 1919 (Nemačka).

Natrijum sulfid razotvara vlakna i nagrizava i kožnu supstancu. Potrebna razmatranja pokazala su da se tečnost za luženje izvlači samo dolje-belačevine iz koje koje su u njoj rastvorene, dok se nepostavi razmatranje između rastvora belančevine u ceđu i onoga u koji. Treba se dakle postarati da se u ceđu nagomila kožna supstancu i istovremeno sprečiti da ista prelazi u truljenje. To moguće je se tečnost za luženje razotvara tako, da ona sama sprečava truljenje. To se može ispunjavati ovaj zahtev je tako da se u ceđu doda krečnom ceđu, koji sam po sebi nema dovoljnu baktericidnu moć, moralo bi se na tu svrhu dodavati neko podesno dezinfekciono sredstvo, kao na pr. krečol. Da li će se pošto upotrebe krečnog ceđa doznati pokazati kakva stala, nije još utvrđeno. Nagomilani belančevini ceđ je ispravan i pokazao se kao izvrstan. Dugotrajnim ispitivanjem u jednoj seriji dobili su stavljanje koža utvrđen je ispit, da u ceđu u kome je do izvesnog stepena nagomilana kožna supstancu i koji je zadržan od truljenja. Unesene koze ne gube više od kožne supstance. U najnovije vreme je zapaženo da čistino pranje koze prima je belančevinu, kad se ova u ceđu nalazi u velikim količinama, i na taj se način kvalitet lihi koža popravlja.

Pošto je stavljanje životinjskih koža skopčano sa primanjem stavlja od strane koža, bilo mehaničkim putem, bilo hemijskim sredstvom, to bi kod procesa stavljanja trebalo očekivati znatno povećanje tečnosti, koje bi tečnost suve koze povećalo za istinu primarnog stavlja. Kod navedenih postupaka međutim ne dobija se nikad veća tečnost, što se samo može objasniti velikom u glavnoj supstanci koja nakupina manje više povećavaju tečnost proizvodom primanjem stavlja. Glavni u glavnoj supstanci biva priklon primanja koža sviju vrsta sa proces stavljanja i to povećanje priklon ostavljanja. Ovo biva povećanje tako zvanim znojenjem ili pregradom sa srednjim mlekom ili sa natrijum sulfidom. Znojenje proizvodi labavljanje kožnih vlakna, koje zadržava i razotvara i belančevine što se nalaze u koži. To znači za razmatranje dvostruki kupitak, jer pored razotvorenih belančevina nedostaju još i stavlja koja su ove belančevine mogle vezati. Krečnom vodom razotvara belančevinu i time odzima koži tako zvanu intercelularnu supstancu. Rastvorenim telu prelaze u kožu truljenje, koje se prenosi na samu kožu, te se krečni ceđ mora s vremena na vreme prosipati i ožnevit.